

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

19 листопада 2024 року

Веде засідання голова комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, хочу почати засідання комітету. Оскільки у нас є кворум, відповідно, колеги, ми можемо починати засідання комітету. Дякую присутнім. Проект порядку денного, колеги, наданий. Сьогодні є пропозиція розглянути, по-перше, звіт за лютий-вересень 2024 року, тобто за попередні сесії, і, колеги, низка законопроектів в порядку антикорупційної експертизи.

Перш ніж я спитаю, чи є пропозиції чи зауваження до порядку денного, я мушу попросити когось виконувати функції секретаря для цього засідання. Анатолій Петрович, чи можу я вас попросити?

БУРМІЧ А.П. *(Не чути)*...

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, я вас дуже попрошу виконувати функції секретаря для цього засідання. Гаразд? Дякую вам дуже, колеги.

Тепер щодо порядку денного, колеги, чи будуть в когось пропозиції чи зауваження до порядку денного? Тоді пропозиція порядок денний затвердити в тій редакції, в якій наданий відповідно вам проект.

Хто за такий порядок денний, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже.

Колеги, проект звіту про нашу з вами роботу наданий. Ви бачите його, можете принаймні побачити в електронному порядку денному. Чи будуть до звіту, колеги, пропозиції чи зауваження? Я також звертаю вашу увагу, що ви можете для звіту надавати також ваші пропозиції секретаріату, якщо ви хочете, щоб ваша активність, пов'язана з предметом відання комітету, була відображена в звіті комітету також.

Колеги, якщо нема пропозицій чи зауважень до звіту, можемо затвердити? Да? Тоді, колеги, пропозиція звіт затвердити в тій редакції, в якій надано.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Рухаємося до наступного пункту нашого порядку денного: антикорупційна експертиза. І перший з законопроектів, який сьогодні ми маємо розглянути в порядку антикорупційної експертизи, це законопроект за реєстраційним номером 11481 про внесення змін до деяких законів України щодо збереження цінної історичної забудови в населених пунктах.

Колеги, в нас, мені здається, присутня одна з наших колег, відповідно перший автор законопроекту, пані Ганна Бондар. Пані Ганно, доброго дня!

Я мушу проінформувати, що проект висновку на цей законопроект, підготовлений секретаріатом комітету, пропонує нам визнати законопроект таким, що містить корупційні ризики, зокрема в наступному, звичайно, немає сумнівів, що потрібно захищати цінну історичну забудову. Разом із тим законопроект фактично дає необмежену дискрецію органам місцевого самоврядування, цим законопроектом пропонується надати повноваження затверджувати переліки цінної історичної забудови. Органам місцевого самоврядування дається повна дискреція у визначенні того, що є цінна історична забудова, в якому порядку формується цей перелік цінної історичної забудови. Не передбачено для цього ні обов'язкових висновків експертів та, власне, ніяких складових процедурою не передбачено.

В зв'язку з цим дискреція не обмежена і є певне побоювання, що коли місцевим радам, які, давайте чесно казати, на жаль, часом деякі не гребують корупційними потребами при вирішенні питання забудови, коли їм надається згори ще додаткове повноваження затверджувати переліки цінної історичної забудови без порядку реалізації цих повноважень, то можливо це тільки посилить корупційні ризики в діяльності відповідних місцевих рад. І таким чином не те, що не сприятиме захисту цінної історичної забудови, а не

сприятиме власне і боротьбі із корупцією також, а тільки може її посилювати. Такі, колеги, міркування щодо цього законопроекту.

Пані Ганно, будь ласка, вам слово. Може ви поясните нам, як це має працювати і чому це не корупційний ризик. Тільки, пані Ганно, я дуже вас прошу, якщо можна, не описувати, якщо можна, сконцентруйте, будь ласка, свій виступ на відповіді на те зауваження, яке в нас є в проекті висновку по цьому законопроекту. Просто для того, щоб ми розглядали у рамках предмету відання нашого комітету і не підміняли собою експертне обговорення щодо того, як в принципі має визначатися історична забудова. Гарзд? Дякую.

БОНДАР Г.В. Так. Добре. Дуже дякую.

Єдине, що я не маю проекту висновку, тому мені трохи складно з голосу сприймати інформацію. Тим не менше, що я хочу сказати? Цей законопроект народився не просто так. Він народився за результатами роботи ТСК по управлінню містом Києвом під час воєнного стану, де було виявлено, що за роки широкомасштабного вторгнення у місті Києві було зруйновано 23 об'єкти цінної історичної забудови і лише два з них були зруйновані російськими ракетами. Всі інші були зруйновані забудовниками, які викупали ці об'єкти або брали в оренду земельну ділянку і під виглядом реконструкції повністю руйнували цінну історичну забудову міста Києва.

Виявилося, що такі проблеми є не тільки у місті Києві, а й в інших містах України. Тому нам треба дійсно виправити ту помилку, яка сьогодні існує. Справа в тому, що дискреційні повноваження міських рад щодо встановлення як планів зонування, певних обмежень висотності, обмежень у використанні певних видів об'єктів, вони є природними. І якщо раніше, до Закону 1423, який вніс зміни до Закону "Про охорону культурної спадщини", об'єкти цінної історичної забудови так само дискреційно з'являлися в історико-архітектурних опорних планах і приймалися безпосередньо

міськими радами як колегіальним органом, який є представником мешканців цього населеного пункту або громади, то після Закону 1423 цінна історична забудова стала пам'ятками і щойно виявленими пам'ятками.

Відповідно величезний масив цінної історичної забудови наших міст, який складає *genius loci*, тобто дух місця – це те, заради чого ми відвідуємо різні історичні місця, виявився повністю не захищеним законодавством. Тому наш законопроект це виправляє. І хочу сказати, що безпосередньо переліки подають органи охорони культурної спадщини. Якщо є у громаді Департамент охорони культурної спадщини, то він подає, якщо місто є громадою водночас. Якщо це селище, село або маленьке містечко, яке не має свого органу охорони, то цим займається обласний орган охорони культурної спадщини, тому говорити про те, що фахового обговорення не буде, це не так.

Тим більше, що ми фіксуємо в нашому законопроекті фахове обговорення і відповідно таким чином ми знімаємо корупційні ризики. Ми просто виправляємо ту помилку, яка була допущена у 2020 році з прийняттям Закону 1423. І знімаємо, по-перше, антизабудовні протести, по-друге, ми знімаємо нервозність суспільства, яке зараз під час війни взагалі в шоковому стані – як можна руйнувати нашу ідентичність, за яку ми боремося. І по-третє, ми мінімізуємо інвестиційні ризики.

Тому що зараз, наприклад, забудовник може взяти такий будинок, який не захищений законом, під виглядом реконструкції його знести, як було на Ярославській, 13-Б на Подолі або садибу Зеленських, наприклад, і після того вже під тиском громадськості і фахівців приймається рішення про присвоєння статусу пам'ятки. Відповідно забудовник повністю ризикує своїми інвестиціями майбутніми і все – він нічого не може зробити.

Натомість, якщо буде чіткий перелік, чіткий порядок використання, буде записано, що можна робити на об'єкті, що не можна робити на об'єкті,

кожен девелопер, власник, той, хто хоче купити цю будівлю і має певні наміри, буде чітко розуміти, що він може там робити, а що не може.

Тому я вважаю, що в цьому законопроекті взагалі, вибачте, немає корупційних ризиків. Ми просто наводимо лад, знімаємо нервозність у суспільстві, зберігаємо нашу історичну забудову і мінімізуємо інвестиційні ризики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ганно, дякую дуже.

Я тільки звертаю увагу на те, що деякий момент, принаймні судячи з порівняльної таблиці до законопроекту, ви некоректно нам пояснили, адже перелік цінної історичної забудови по цьому законопроекту ніякого громадського обговорення не передбачає. Передбачається фахове обговорення із залученням громадськості у порядку використання цінної історичної забудови, да. А щодо власне переліку, до якого потім має бути встановлений порядок використання, то тут ніяких вимог по обговоренню немає, що до цього переліку має входити, що не має входити, які критерії, яка процедура його формування – нічого цього в законопроекті немає.

Відповідно моя гіпотеза якраз в тому, що було би добре, якби такий передбачений порядок дійсно з'явився для в тому числі і забудовників. Але я не бачу, як цей законопроект робить його передбачуваним. Тому що, ще раз, цінною історичною забудовою за цим законопроектом може стати будь-що, взагалі будь-що, і так само будь-що може їм не стати. І в умовах такої дискреції, яким чином і чому ми думаємо, що не будуть підвищені корупційні ризики в діяльності органів місцевого самоврядування, які якраз ухвалюють рішення, що є і що не є цінна історична забудова?

БОНДАР Г.В. Дивіться, стосовно того, що сам перелік не підлягає фаховому обговоренню, я думаю, що ми можемо це виправити між першим і

другим читанням, що і перелік підлягає фаховому обговоренню, і відповідний порядок використання. Це не є проблемою, це можливо просто упущення, тому що логіка була саме така: органи охорони, використовуючи всі наявні комплексні наукові дослідження, які стосуються історичних центрів міст і важливих об'єктів, вони відповідно і будуть формувати ці переліки і проходити фахове обговорення. Це є нормальним. Тобто це можна виправити, з цим проблем немає.

Стосовно того, що є цінним, що є не цінним. Ми могли би, звичайно, визначити якісь роки побудови, наприклад, або певний там період часовий, або написати, що об'єкти в стилі неоготики є цінними, а в стилі неоренесансу не є цінними. Однак на наше переконання кожна громада і кожне місто може визначити, що є для них цінним. Це можуть бути і об'єкти радянського модернізму. Ми знаємо скандал з "Квітами України", ми знаємо скандал з "Тарілкою", яким прийшлося надавати, обом об'єктам, статус пам'ятки – і це все одно якби не дуже врятувало ситуацію. Так?

Є у нас дуже багато цікавих об'єктів архітектури й історії, які громада може вважати цінними. Тому ми свідомо не поставили часові рамки або певні стилістичні особливості, тому що ми вважаємо, що кожне місто нашої України є унікальним, і так воно є і у світі, кожне місто є унікальним, не схоже одне на одного, зі своїми традиціями і зі своїми вподобаннями.

Через те, що в цьому процесі будуть брати участь і фахівці, як це раніше було на історико-архітектурних опорних планах, і громадськість, і відповідно представники, тобто через публічність цього процесу, через, ну якби це важливе рішення, яке буде точно обговорюватися. Я би сказала, що скоріше є ризик, що громади не будуть приймати ці переліки, тому що не зможуть домовитися, але якщо будуть приймати, то це точно, навпаки, знімає корупційні ризики.

Бо інакше що у нас виходить? Наприклад, якийсь девелопер просто домовляється в міській раді: "Я візьму цей об'єкт, насправді я його знесу, але

скажу, що це реконструкція", – оце є корупція. А те, що ми даємо можливість містам зберігати цінну історичну забудову і чітко визначати, які переліки і порядок використання, це не є корупцією.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ганно, я перепрошую, що я перебиваю, але якраз у цьому ж є побоювання, що ви говорите місцевій раді: "Визначте перелік цінної історичної забудови. Це може бути будь-що". Що заважає місцевій раді, яка, як ви самі визнаєте, часто бере просто або окремі її представники беруть хабар від забудовників, що їм заважає за той само хабар щось включити, не включити або виключити з переліку цінної історичної забудови за умови відсутності цих критеріїв?

От нагадайте мені, будь ласка, ви згадали будівлю так званий "Квітів України" в Києві, а це ж хіба не Київська міська рада від початку дала власне "зелене світло" цим будівельним роботам, які половину будівлі знищили. Якщо я не помиляюся, вона вже (скільки?) років 3, напевно, стоїть відкрита всім вітрам і дощам. Це ж міська рада дала дозвіл.

БОНДАР Г.В. Дивіться, наразі такі об'єкти не є захищеними. Тобто у міських рад наразі відсутні повноваження встановлювати обмеження щодо майбутнього зовнішнього вигляду або збереження фасадів...

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ганно, вибачте, будь ласка, я просто хочу... Пані Ганно, можете, будь ласка, сказати комітету, чи в конкретному випадку з "Квітами України" чи Київська міська рада дала дозвіл на це будівництво? Я погано пригадую, з чого все почалося.

БОНДАР Г.В. Ні. Дозвіл на будівництво для таких об'єктів надає Державна інспекція архітектури і містобудування. Це об'єкт ССЗ. У міських рад немає таких повноважень.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд.

БОНДАР Г.В. Але міська ради наразі у містобудівних умовах і обмеженнях, які є вихідними даними на проєктування, не можуть встановлювати жодних обмежень. Наприклад, зберегти фасади або не надбудувувати, або зберегти форму даху, або дозволяється, наприклад, надбудувати один мансардний поверх, заборона знесення і так далі – цих прав у міських рад немає.

Тому ми і хочемо їх повернути. Вони раніше були в історико-архітектурних опорних планах, переліки цінної історичної забудови, вони були в цих документах. Але після Закону 1423 все, воно просто знищено як явище, розумієте? І ми просто втрачаємо величезну кількість оцієї цінної забудови.

Якщо ми подивимося, наприклад, на будь-яку подільську вулицю або центр Одеси, або ще щось, ми на вулиці побачимо одну або дві пам'ятки. Так, вони захищаються...

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ганно, я перепрошую, я просто змушена вас трохи зупинити. Вибачте. Бо ми ж не сперечаємося з тим, що потрібно захищати цінну історичну забудову, ми не сперечаємося, я принаймні не сперечаюся з тим, що цінна історична забудова може мати, скажімо, різний вигляд, асоціації з різними епохами, архітектурними стилями і так далі для різних міст.

Я просто кажу, що якщо ми не встановлюємо взагалі ніяких критеріїв для місцевих рад, то якщо ми з досвіду знаємо, що наміри деяких представників місцевих рад не є добросовісними, то ми, даючи їм повноваження, не обмежені жодними критеріями, не досягнемо бажаного

результату, з яким ми всі погоджуємося, а саме: захисту цінної історичної забудови. Я от власне тільки про це кажу.

Колеги, чи буде ще в когось із членів комітету питання?

БОНДАР Г.В. Можна я..?

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ганно, ви дозволите, я дам членам комітету можливість задати питання?

Будь ласка, Анатолій Петрович. І потім пан Іван Шинкаренко.

БУРМІЧ А.П. У мене не питання. Просто я хочу сказати свою думку. На сьогоднішній день чинне законодавство абсолютно чітко говорить, де є культурні цінності, там ніхто не дозволяє забудову. Якщо хтось дозволяє забудову, то це корупція, то це порушення закону і його посадять.

Друге. Ніхто сьогодні чинним законодавством не заперечує, а навпаки заохочує про те, що громади, якщо вони бачать культурну цінність, вони повинні подати документи в установленому порядку Міністерству культури, до інших інстанцій, для того щоб це було визнано культурною цінністю.

Просто говорити про те, що в будь-який момент будь-хто із громад місцевих може сказати це культурна чи не культурна цінність – це чиста корупція. Тому я повністю згоден з висновками нашого комітету про те, що цей закон містить в собі корупційні ризики, його треба відправити, щоб трошки допрацювали і визначились чітко у всьому: не було дискреції, не було ніяких подвійних толкувань.

Дякую.

ШИНКАРЕНКО І.А. В мене просто уточнююче питання, я хочу розібратись. От на сьогоднішній день, якщо ми візьмемо там місто Київ або давайте сфокусуємось лише на Подолі, на районі, на якому я, до речі,

проживаю, на сьогоднішній день чи відомо нам всі будівлі, споруди, які там є, які собою представляють історичну цінність? На сьогоднішній день це відомо чи ми говоримо про те, що далі, протягом року, двох-трьох, ми будемо розмірковувати і визначати, що з того, що було побудовано 50-100 років тому, буде вважатись історичною цінністю? Розумієте моє питання?

БОНДАР Г.В. Так, я дуже гарно його розумію.

ШИНКАРЕНКО І.А. Якщо ми потім будемо в майбутньому щось собі вирішувати, чи воно цінне чи воно не цінне, так, це те, що роблять активісти екологічні, котрі виходять, вимагають гроші з забудовників. Якщо в нас вже все вирішено і зрозуміло, що є історичною цінністю, то тоді звісно це логічно, що це треба захищати, а не додавати постійно нові об'єкти, які, в принципі, можуть звичайно ставати з часом або прибирати. Бо дуже відома, я ні в якому разі не захищаю забудовників, вважаю, в принципі, що чим менше будівель буде будуватись в місті Києві, тим буде краще.

Але я також розумію, що це абсолютно робоча схема: екоактивісти збираються, вимагають гроші у забудовника – і це єдина така обов'язкова процедура перед побудовою будинку, вони обов'язково мають їм заплатити грошей. Тобто чи не створюємо ми ще один інструмент, за який вони можуть платити, якщо там немає ніяких загроз екології в тому районі?

БОНДАР Г.В. Можна відповісти? Колеги, я хочу розмежувати поняття "пам'ятка", яка зафіксована в Законі "Про охорону культурної спадщини" і входить до Державного реєстру нерухомих пам'яток, їхня кількість звісно відома. Ми можемо подивитися на сайті Мінкультури "Пам'ятки національного значення" і "Пам'ятки місцевого значення", дуже велика кількість яких, до речі, сконцентрована на Подолі.

Також хочу сказати, що для тих міст, для яких були розроблені історико-архітектурні опорні плани, переліки цінної історичної забудови також є визначені. В місті Києві історико-архітектурний опорний план був розроблений і погоджений Міністерством культури. І там є переліки цінної історичної забудови. Однак він не був затверджений міською радою з огляду на те, що наше законодавство з 19-го року передбачає, що історико-архітектурні опорні плани є складовими генеральних планів міст, населених пунктів.

В місті Києві з Генеральним планом проблеми, ми це знаємо. Зараз планується коригування його, формується завдання на проектування і відповідно проект історико-архітектурного опорного плану повноцінно увійде в Генеральний план і буде затверджений міською радою. Тому ці переліки визначені і в більшості міст вони є визначеними.

Однак навіть те, що ці об'єкти є в історико-архітектурному опорному плані, навіть якщо б він був затверджений, вони не є захищеними, бо Законом 1423 було введене поняття в закон, його не було, воно було в ДБН, що цінна історична забудова – це пам'ятки і щойно виявлені пам'ятки. Точка. Весь цей масив історичної забудови, який складає, наприклад, Поділ, окрім пам'яток, він взагалі, що є в історико-архітектурному опорному плані, що немає – це вже не має значення. Тому цю помилку ми просто виправляємо нашим законом.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

БОНДАР Г.В. І стосовно активістів. Дивіться, яка ситуація з садибою Зеленських? Так, активісти під тиском, можна сказати, вулиці, фахівці і політики в місті прийняли рішення, що зруйнований об'єкт стає пам'яткою. Чому це відбувається? Тому що інвестор не знав своїх ризиків, він брав цей об'єкт як не пам'ятку, він її зруйнував, а тепер він має пам'ятку. Відповідно

якщо він буде чітко розуміти, що в нього є відповідні обмеження стосовно цієї будівлі, він просто або не буде брати її в роботу або буде брати в роботу з певними обмеженнями. І місце для оцих активістів там просто не буде, тому що буде чітко визначено, що можна робити і що не можна робити.

Ми якраз знімаємо цей ризик, який був. Це реакція ТСК на ті події якраз, які відбулися в Києві за останні 2 роки, в тому числі і дії активістів.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, мені здається, ми вислухали всі позиції. Чи будуть пропозиції від членів комітету щодо зміни проекту рішення? Ще раз нагадаю, колеги, у нас проект висновку: визнати законопроект таким, що містить корупційні ризики. Чи буде пропозиція змінити проект рішення? У мікрофон, бо інакше пані Ганна нас не чує.

_____. Я не зовсім, перепрошую, зрозумів, можливо тому що не дуже в архітектурних цих питаннях. Колеги, ви зрозуміли, в чому різниця, про що ми зараз говоримо?

ГОЛОВУЮЧА. Про культурні і цінні історичні. Да.

_____. Тобто у нас є історичні, вони зафіксовані.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, є пам'ятки культури, вони зафіксовані. Але крім пам'яток культури є ще таке поняття, воно справді мало би бути, я з цим також не сперечаюся, як "цінна історична забудова". Тобто можна не бути пам'яткою культури і при цьому бути цінною історичною забудовою. І тут, наприклад, Старий Поділ міг би бути для цього прикладом.

_____. *(Не чути)*... любий день, любий час, як... *(Не чути)*...

_____. Або ж як воно зараз має бути в Генеральному плані.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, зараз воно...

_____. Ну воно з'явиться, коли проголосують.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, зараз воно не з'явиться, тому що зараз, якщо я правильно розумію пані Ганну, взагалі немає обов'язку в органів влади захищати саме цінну історичну забудову, яка не є пам'яткою культури або архітектури з відповідного реєстру. Я правильно пояснюю, пані Ганно?

(Загальна дискусія)

БОНДАР Г.В. Колеги, вони не мають ні обов'язок, вони не мають права.

(Загальна дискусія)

_____. Пані Ганно, як вийшло з цією садибою Зеленських, я правильно розумію?

БОНДАР Г.В. Саме так. Справа в тому, що садиба Зеленських, вона очевидно не тягла на пам'ятку. Ну, вибачте, фахово. І це було видно всім фахівцям. Однак вона могла би бути збережена як цінна історична забудова з певними... але все ж таки.

_____ . Пані Ганно, а от ви не вважаєте, що садиба Зеленських, як ви сказали, вона не тягла на пам'ятку? Але її натягнули на пам'ятку і тепер забудовник заднім числом отримав...

_____ . Не натягнули досі, це хочуть натягнути. Вони ж не натягнули.

_____ . Заднім числом. Він не зрозумів, що він купував.

БОНДАР Г.В. Це якраз і результат відсутності регулювання, яке ми пропонуємо. Ви розумієте?

(Загальна дискусія)

_____ . Почекайте. Повторіть, будь ласка, що ви сказали. Я не почув.

БОНДАР Г.В. Садиба Зеленських – це яскравий приклад відсутності регулювання, яке ми пропонуємо. Тобто наразі садиба Зеленських, вона якби не мала таких ознак пам'ятки. Справа в тому, що для пам'ятки є дуже жорсткі вимоги. Їй там взагалі нічого робити не можна, тільки реставрувати як є. Розумієте? З цінною історичною забудовою можна щось робити, наприклад, залишити фасад або залишити форму даху, ще якісь моменти, інше можна там перебудовувати, переробляти.

Що вийшло? Садиба Зеленських не мала статусу пам'ятки. Забудовник був впевнений, що він може її знести, вона ж нічим не захищена, ну вона ніяк не називається, стоїть собі будиночок. Він її зніс і після того під тиском громадських активістів були прийняті ну такі трохи популістичні рішення.

Вибачте, не для преси. Ну це факт. І цьому об'єкту надали статус пам'ятки. І тепер він має відновити його у тому вигляді, в якому він був.

Для того щоб такого не було, ми пропонуємо встановити отакі переліки, всебічно обговоривши. Не можна сказати, що якийсь депутат нічого не знає і буде голосувати чи не голосувати. В нас буде фахове обговорення і органи охорони культурної спадщини, спираючись на...

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ганно, перепрошую, я тут мушу вас перебити, справедливості заради, в законопроекті про це нічого не сказано. Тобто можливо така процедура мала би бути, але чи вона буде чи ні ми не знаємо, бо законопроект цього не говорить.

_____. І тоді б забудовники були захищені, правильно, то вони б розуміли, що...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, якщо можна, просто в нас був повний регламент для сьогоднішнього засідання. Давайте я змодерую дискусію, так щоби ми всі могли висловитись і ми швидше вийшли на рішення. Будь ласка.

_____. Доброго дня ще раз, шановні колеги. Ми зараз обговорюємо таке питання і я часто чую – місто Київ, місто Київ, але ж закон не тільки на місто Київ буде діяти, він буде діяти по всій країні. Тому що Поділ це не вся Україна – це місто Київ і будинок Зеленських – це також місто Київ. Тому, можливо, якщо ми робимо це, то можливо тільки ми робимо для міста Києва, раз ТСК працює, так? Але ж в загальному випадку це дійсно призведе до тих самих додаткових корупційних ризиків, які будуть відбуватись на місцевих радах, в областях, в районних радах і деінде.

Дякую.

_____ . В мене питання. Пані Ганно, а який в нас є запобіжник, щоб заднім числом, умовно кажучи, якусь будівлю не визначали тією. Ну не заднім я маю на увазі, а коли вже забудовник придбав ділянку, на якій був звичайний будинок,

_____ . Там активисти лепят табличку, что тут...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, колеги, будь ласка.

_____ . Чи є в нас, чи планується якийсь запобіжник того, щоб такого не траплялось?

БОНДАР Г.В. Ну що значить запобіжник? Ну фахівці подивились, визначили, що це цінне, обговорили, міська рада прийняли. В незалежності від того, в кого є це у власності, і так працює весь світ.

Тобто в тому, що забудовник швидко зорієнтувався, купив будинок, готовий його знести під виглядом реконструкції, ідемо йому назустріч? То що ми залишимо від нашої ідентичності в містах, колеги? Давайте про це...

_____ . Я з вами згоден, але тут питання трошки в іншому. В даному випадку забудовник, котрий придбав ділянку, де знаходиться ця садиба Зеленських, ну він би не робив цього.

БОНДАР Г.В. Він може її продати...

_____ . Ні, він би її просто не купував, якщо б він розумів, що на нього чекають ці проблеми, і він кармічно зруйнував історичну будівлю.

_____. *(Не чути)*... кому вона потрібна? Хто її купить?

_____. Ну, так, дійсно, навіщо вона потрібна, якщо ти маєш відновити цей будинок.

БОНДАР Г.В. Дивіться, як визначається статус пам'ятки? Кому належить будівля і постійно Міністерство культури своїми наказами...

_____. Додає.

_____. Так, вносить в Державний реєстр. Так що тепер, ми не будемо надавати статусу пам'яток, тому що хтось є власником?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я пропоную, ви дозволите? Я пропоную трохи структурувати цю дискусію. Перше. Чи ми тут сперечаємося із тим, що потрібен механізм захисту цінної історичної забудови? Мені здається, із цим ніхто не сперечається. Всі погоджуються, що це регулювання потрібно і в цій частині законопроект актуальний і потрібний.

Чи погоджуємося ми з тим, що це має бути повноваження місцевих рад? Ну тут я не фахівець, я в принципі, скажімо так, не даю собі право на позицію в цьому питанні, оскільки я не є фахівцем у містобудуванні.

Разом із тим, мені здається, що вся наша дискусія ж крутиться не навколо того, чи потрібне чи непотрібне статус цінної історичної забудови, дискусія іде навколо того, чи є зараз у законопроекті запропонований передбачуваний порядок встановлення статусу цінної історичної забудови, який би в собі містив запобіжники від корупційних ризиків, від дискреції

органів місцевого самоврядування, який би обмежував можливість, наприклад, органів місцевого самоврядування переглядати ці переліки в будь-який момент відповідно до того, чи є забудовник з грошима чи немає забудовника з грошима, чи не потрібно, скажімо так, здійснити якийсь, перепрошую, переділ вже попередньо розподілених земельних ділянок і планів забудови і так далі – все питання навколо того, чи є запобіжник.

Відповідно, колеги, я ще раз задам своє питання: чи є в членів комітету пропозиція змінити проект рішення з пропозиції визнати законопроект таким, що містить корупційний ризик, на пропозицію визнати законопроект таким, що не містить корупційний ризик? Чи є така пропозиція серед членів комітету?

Тоді, колеги, зустрічна пропозиція у мене. Я пропоную тоді законопроект визнати таким, що містить корупційний ризик, але в окремій нормі, а саме відсутність процедури, критеріїв або в принципі будь-якого регулювання, яке би обмежило дискрецію органів місцевого самоврядування у порядку встановлення того, що є і що не є цінною історичною забудовою.

Ми можемо в нашому висновку зафіксувати, що ми підтримуємо необхідність встановлення захисту цінної історичної забудови. Разом із тим порядок цього встановлення має бути окреслений, він має містити критерії, він має містити певну передбачувану процедуру, в принципі як і будь-яка адміністративна процедура. Вона має бути просто, в неї мають бути етапи, критерії, залучені до ухвалення рішення, і так далі. А не просто повна дискреція для органів місцевого самоврядування і можливість будь-кому з депутатів на сесії підняти руку і сказати: "Знаєте, а я думаю це треба викреслити чи це треба вписати". От власне і все, що ми обговорюємо.

Це не означає, що законопроектом не треба рухатися, це означає, що законопроект треба доопрацювати. От і все. Да, колеги?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Абсолютно правильно.

БОНДАР Г.В. Можна я додам?

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ганно, я перепрошую, на жаль, не можу вже, бо ми просто вже 40 хвилин обговорюємо цей законопроект, а він у нас не один на порядку денному. Я просто, на жаль, не можу так багато часу обговорювати один законопроект. Тим паче, що я просто не бачу відмінної позиції у членів комітету.

Колеги, тоді чи є згода щодо уточнення проекту рішення відповідно до того, як я щойно зазначила? Можна виносити цю пропозицію на голосування? Гарзд.

Тоді пропозиція законопроект 11481 визнати таким, що містить корупційний ризик в окремій нормі і зафіксувати, що ми погоджуємося із необхідністю встановлення порядку захисту цінної історичної забудови. Да, колеги? Прошу тоді по цьому визначатися.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Колеги, наступний законопроект. У нас є кворум, колеги. Наступний законопроект, реєстраційний номер...

_____. *(Не чути)*...

ГОЛОВУЮЧА. Шість. Пане Іване, ви також мусили раніше піти?

Колеги, відповідно ми на цьому змушені будемо закрити засідання комітету, так? Ну, колеги, якщо у нас не буде кворуму, ну ж не можу лягти у дверях.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧА. Ні. Я так розумію, що просто інакше тривало пленарне засідання, ніж ми планували і відповідно. Ну, гаразд.

Колеги, тоді я, на жаль, на цьому мушу закрити засідання комітету.

Дякую дуже, колеги. До побачення.